

»Mladi za napredek Maribora 2013«

30. srečanje

SLOVENSKA OSAMOSVOJITVENA VOJNA

Raziskovalno področje: **ZGODOVINA**

RAZISKOVALNA NALOGA

05q | k | S O Z O C P W # O Z P S O Z S O P O

T ^ } q | k U O P O Z S O E U Š O V

¥ [| æ U ¥ Á Š O E X O Á Š S O E X U Ü O Á T O E U O U Ü

Maribor, februar 2013

»Mladi za napredek Maribora 2013«

30. srečanje

SLOVENSKA OSAMOSVOJITVENA VOJNA

Raziskovalno področje: **ZGODOVINA**

RAZISKOVALNA NALOGA

Maribor, februar 2013

KAZALO

POVZETEK.....	3
ZAHVALA.....	4
1. UVOD.....	5
2. UPORABLJENE METODE DELA	5
3. TEORETIČNI DEL	
3. 1. PODATKI O SLOVENIJI	6
3. 2. PODATKI O JUGOSLAVIJI	7
3. 3. KRIZA V JUGOSLAVIJI	8
4. DEMOS.....	8
5. MAJNIŠKA DEKLARACIJA	10
6. PLEBISCIT.....	11
7. POHOD NA MEJE	15
8. OBOROŽEN ODPOR SLOVENIJE	15
9. OD SPOPADOV DO MIROVNIH POGAJANJ	16
5. RAZISKOVALNI DEL	
5. 1. INTERVJU	17
5. 2. DOGAJANJE PO DNEVIH	18
5. 3. REZULTATI ANKETE	23
6. ZAKLJUČEK	30
7. SEZNAMI	
7.1. SEZNAMI LITERATURE	30
7.2. SEZNAM VIROV	30
7.3. SEZNAM ZEMLJEVIDOV	31
7.4. SEZNAM SLIK	31
7.5. SEZNAM GRAFOV	32
8. PRILOGE	33

POVZETEK

Raziskovali sva slovensko osamosvojitveno vojno. Za to temo sva se odločili, ker sva o dogajanju v tem času lahko veliko izvedeli tudi iz pričevanj najinih sorodnikov.

Pri raziskovanju sva uporabili različne metode dela: delo z literaturo in s svetovnim spletom, intervju ter anketo. Intervju sva uporabili, ker naju je zanimalo, kako so ljudje vojno doživljali. Anketo sva uporabili, ker sva želeli preveriti, kako najini vrstniki poznajo to temo.

Predvidevali sva, da jo dobro poznajo.

Ugotovili sva, da je ta vojna vplivala na slovensko zgodovino in ljudi, ki so bili v njej soudeleženi, čeprav je trajala le 10 dni. Vpliv je imela na vse prebivalce, ki so v strahu preživljali teh deset dni in se občasno tudi skrivali v zakloniščih. Odločilno vlogo za uspešno osamosvojitve so odigrali pogumni vojaki teritorialne obrambe, prebivalci Slovenije in takratno politično vodstvo Slovenije, ki je vodilo to osamosvojitveno vojno.

Najini vrstniki o tej temi ne vedo dovolj, z raziskovalno nalogo nisva potrdili najine hipoteze.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se mentorici, ki nama je bila vedno na voljo in v pomoč, staršem, ki so naju spodbujali in nama podali mnenje o najini temi iz prve roke in vsem, ki so naju spravljali v dobro voljo, ko nisva vedeli, kako naprej.

1. UVOD

Od osamosvojitvene naše države Slovenije je minilo že dobrih 21 let.

»Vzrok za tako odločitev je bil nezmožnost Jugoslavije v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, da se demokratizira, premaga hudo gospodarsko krizo, v katero jo je pripeljal neučinkovit ekonomski in politični socialistični sistem, in da se pridruži tedanji Evropski gospodarski skupnosti, poznejši Evropski skupnosti oz. Evropski uniji. Obenem je pri Slovencih zbledel zgodovinski strah pred Nemci in Italijani« (<http://www.dvajset.si/prvih-20/pregled/pregled-skozi-cas/>).

Sva učenki 8. razreda. V šoli, pri zgodovini se o tej temi še nismo učili. Ker naju ta tema zanima, sva se odločili, da bova naredili raziskovalno nalogo z naslovom SLOVENSKA OSAMOSVOJITVENA VOJNA.

2. UPORABLJENE METODE DELA

Pri svojem delu sva uporabljali različne metode dela: delo z literaturo in svetovnim spletom, intervju in anketo.

Intervju sva izvedli z dedkom in stricem, ki sta ta dogodek opazovala, oziroma doživela. Naredili sva ga, ker sva želeli slišati, kako sta to doživela na lastni koži in kako sta se počutila.

Anketirali sva učence 7., 8., in 9. razredov naše šole.

S pomočjo ankete sva želeli ugotoviti, kakšno je znanje najinih vrstnikov o vojni za Slovenijo. Rezultati ankete so pokazali, da najini vrstniki to temo ne poznajo najbolje. Presenetili so naju učenci 7. razredov, ki so anketo med vsemi učenci rešili najboljše in to kljub temu, da se o tem še niso učili pri zgodovini.

Vojna je bila zelo odločilna za našo državo, saj smo s tem postali neodvisna država, ki je sama odločala o vseh področjih na našem ozemlju.

3. TEORETIČNI DEL

3.1 PODATKI O SLOVENIJI

»Republika Slovenija je samostojna država, ki je nastala po razpadu Socialistične federativne republike Jugoslavije, leta 1991. Republika Slovenija meri 20.256 km² in ima približno 2 milijona prebivalcev.

Naše ozemlje leži na jugu Srednje Evrope med jugovzhodnim robom Alp in severnim Jadranom. Ozemlje je imelo v zgodovini vedno izrazito prehodni značaj, saj je povezovalo Srednjo Evropo s Sredozemljem in Balkanskim polotokom ter Italijo s Panonsko nižino. Več kot polovico ozemlja je hribovitega, deloma kraškega« (Prunk, Ivanič, 1996, str. 8-9).

SLIKA 1: Slovenska zastava

(http://www.mojaobcina.si/img/1/H_MAX_1024x768/zastava.jpg)

3.2. PODATKI O JUGOSLAVIJI

ZEMLJEVID 1: Zemljevid Jugoslavije

(Dolinar, Gabrič, Golec, Kosi, Nabergoj, Rihtaršič, 2011, str. 193)

Jugoslavija je bilo skupno ime šestih republik in dveh avtonomnih pokrajin. Obsegala je:

- Slovenijo
- Hrvaško
- Bosno in Hercegovino
- Srbijo
- Makedonijo
- Črno goro
- Kosovo
- Vojvodino

Jugoslavija je nastala po prvi svetovni vojni, v takratnem času je bila to kraljevina. Na tretjem zasedanju AVNOJ-a v Beogradu se je Jugoslavija 10. avgusta 1945 preimenovala v *Demokratsko federativno Jugoslavijo* (DFJ), ki jo je vodil Josip Broz Tito. Kmalu zatem se je še enkrat preimenovala v *Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo* (FLRJ).

Z novo ustavo je bila 7. aprila 1963 država preimenovana v *Socialistično federativno republiko Jugoslavijo* (SFRJ). To ime je obdržala do dokončnega razpada leta 1992. Do svoje

smrti, leta 1980, je Jugoslavijo vodil Tito, po njegovi smrti pa Predsedstvo SFRJ (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Jugoslavija>).

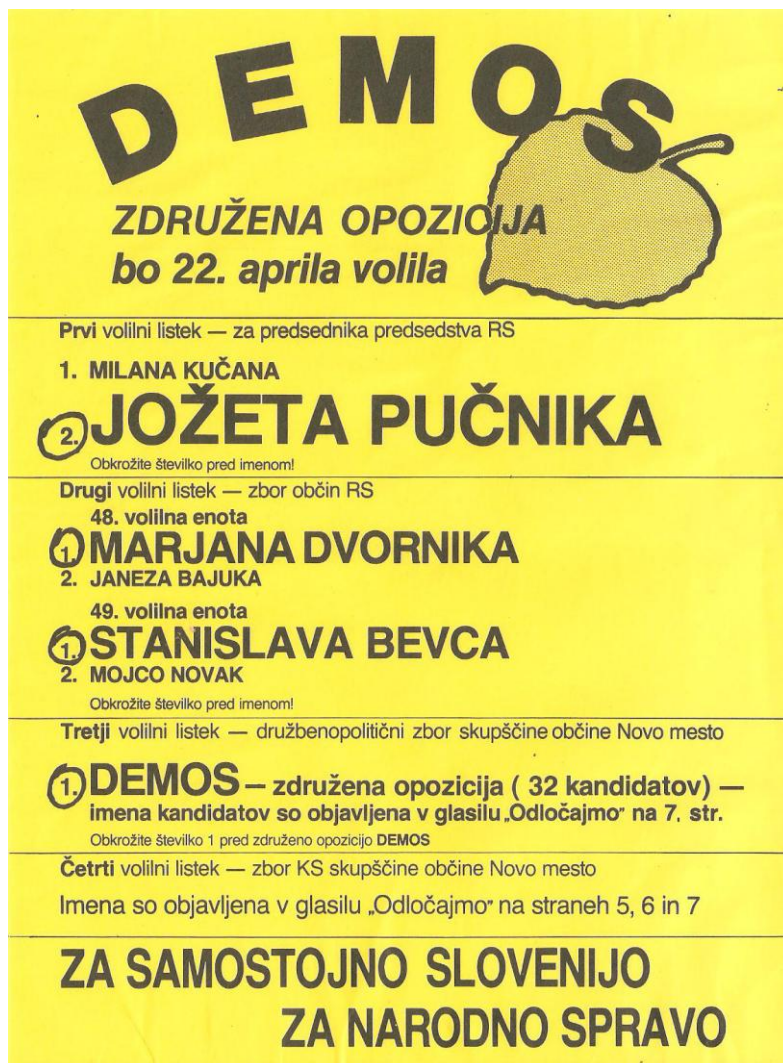
SLIKA 2: Zastava Jugoslavije
(<http://izvidjaci14cete.free.fr/zastava-SFRJ.png>)

3.3 KRIZA V JUGOSLAVIJI

Po smrti Tita so se osemdeseta leta v Jugoslaviji začela z gospodarsko krizo, inflacijo, pomanjkanju deviz in nafte ter veliko brezposelnostjo. V šestih letih se je življenjski standard prepolovil, brez zaposlitve je bilo milijon ljudi. Vlada se kljub mnogim davčnim in gospodarskim spremembam ni obdržala (http://www.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=8425).

4. DEMOS

Med oblastni in nastajajočo opozicijo je prihajalo do razhajanj. Opozicija je 8. maja 1989 predstavila majniško deklaracijo, v kateri se je zavzemala za suvereno, samostojno državo (http://www.dijaski.net/get/zgo_ref_osamosvojitvev_slovenije_02__predstavitev.ppt?r=1).

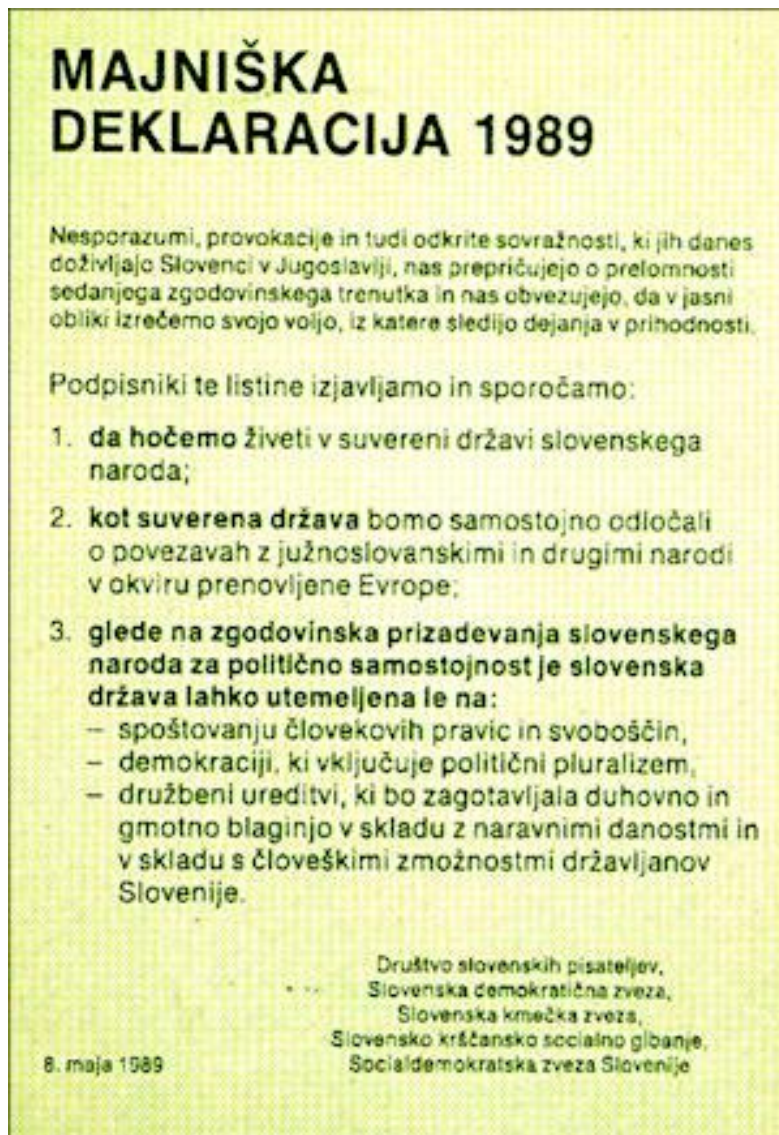

SLIKA 3: Demosov plakat za volitve 22. aprila 1990

(http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/d/dd/DEMOS_plakat.jpg)

Demos, oziroma Demokratična opozicija Slovenije, je bila prva koalicija demokratično izvoljenih strank, ki so nastale v letih 1989 – 1990. Leta 1990 so se med seboj združile: SDZ (Slovenska demokratična zveza), SDZS (Socialdemokratska zveza Slovenije), SKD (Slovenski krščanski demokrati), Slovenska kmečka zveza, Slovenska obrtniška zveza ter Zeleni Slovenije. Demosova vlada je uspešno izvedla osamosvojitve Republike Slovenije od takratne Jugoslavije (<http://sl.wikipedia.org/wiki/DEMOS>).

5. MAJNIŠKA DEKLARACIJA

SLIKA 4: Majniška deklaracija 1989

(<http://www.vojaskimuzej.si/razstava/majniskadeklaracija.jpg>)

Ljudje so z MAJNIŠKO DEKLARACIJO zahtevali:

- samostojno državo,
- samostojno odločanje,
- spoštovanje človekovih pravic,
- demokracijo,
- boljše življenje

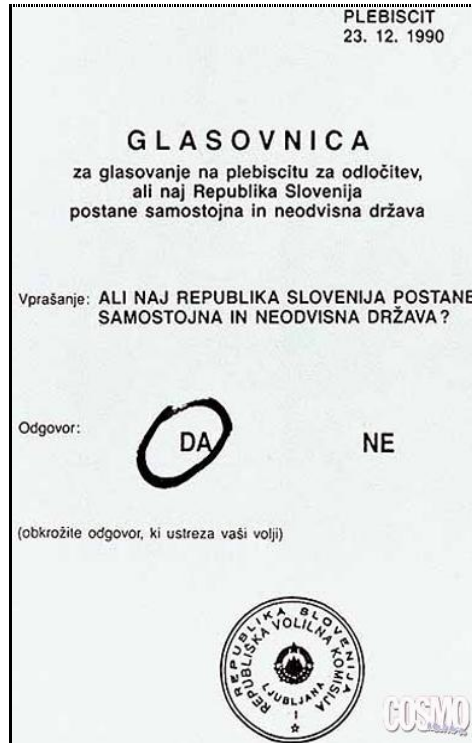
6. PLEBISCIT

Ker ustavna komisija ni mogla doseči soglasja in je osamosvojitveni procesi začeli zastajati, so Demosovi ideologi videli rešitev v obratni varianti, torej najprej plebiscit in potem ustava. Demos je plebiscit predvidel že januarja 1990.

Zaradi nesoglasij v Demosu glede ustave, je bil 10. novembra v Poljčah sklican posvet poslancev. Ideja o plebiscitu je bila na posvetu po začetnih dvomih sprejeta.

Na posebnem sestanku poslancev večinskem parlamentarne koalicije, 10. in 11. novembra, so pisci »Demosove« ustave predlagali, naj bi bil plebiscit 23. ali najkasneje 30. decembra. Vprašanje na glasovalnem lističu naj bi se glasilo: **»Ali naj postane Slovenija na dan tega plebiscita neodvisna in suverena država, ki ni združena v SFRJ?«**

Po intenzivnih strankarskih pogajanjih in razpravah v poslanskih klubih je bil na drugi seji ustavne komisije, 21. novembra, dosežen konsenz o vsebini zakona oz. o možnih variantah. Vprašanje na glasovalnem lističu naj bi se po prvi varianti glasilo: **»Ali naj Republika Slovenija postane neodvisna država?«**, po drugi pa naj bi bilo v oklepaju dodano še: **»Ali naj se Republika Slovenija izloči iz SFRJ?«**

SLIKA 5: Glasovnica

(http://julij1990.files.wordpress.com/2012/12/plebiscit_glasovnica_gallery760x760.jpg)

Ustavna komisija je tudi pri uspešnosti referendumu dopuščala dve možnosti:

- po prvi naj bi bil referendum uspešen, če bi pozitivno glasovala večina tistih, ki so prišli na volišče in glasovali,
- po drugi, če bi glasovala večina vseh glasovalnih upravičencev.

Predlog zakona je slovensko skupščino zavezoval, da ob uspešnem plebiscitu v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte, ki so potrebni, da Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic (*Repe, 2002, str. 187-195*).

Ustavna komisija je tudi pri uspešnosti referendumu dopuščala dve možnosti: po prvi naj bi bil referendum uspešen, če bi pozitivno glasovala večina tistih, ki so prišli na volišče in glasovali, po drugi, če bi glasovala večina vseh glasovalnih upravičencev.

Predlog zakona je slovensko skupščino zavezoval, da ob uspešnem plebiscitu v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte, ki so potrebni, da Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic.

SLIKA 6: Razglasitev rezultatov plebiscita
(*Milharčič – Hladnik, Peček – Čuk, Devjak, 2004, str. 45*)

Plebiscit so izvedli 23. 12. 1990, razglasili pa 26. 12. istega leta na Trgu republike v Ljubljani (<http://www.rtv slo.si/osamosvojitvev/prispevek/227/predvajaj>).

SLIKA 7: Razglasitev rezultatov plebiscita

(<http://www.primorske.si/getattachment/b752f30f-6883-4ee9-b05e-bcdb9789e8db/.aspx>)

Bil je uspešen, saj se je glasovanja udeležilo 93,2 odstotka volilnih upravičencev, od katerih jih je za samostojnost glasovalo 88,2 odstotka (Repe, 2002, str. 187-195).

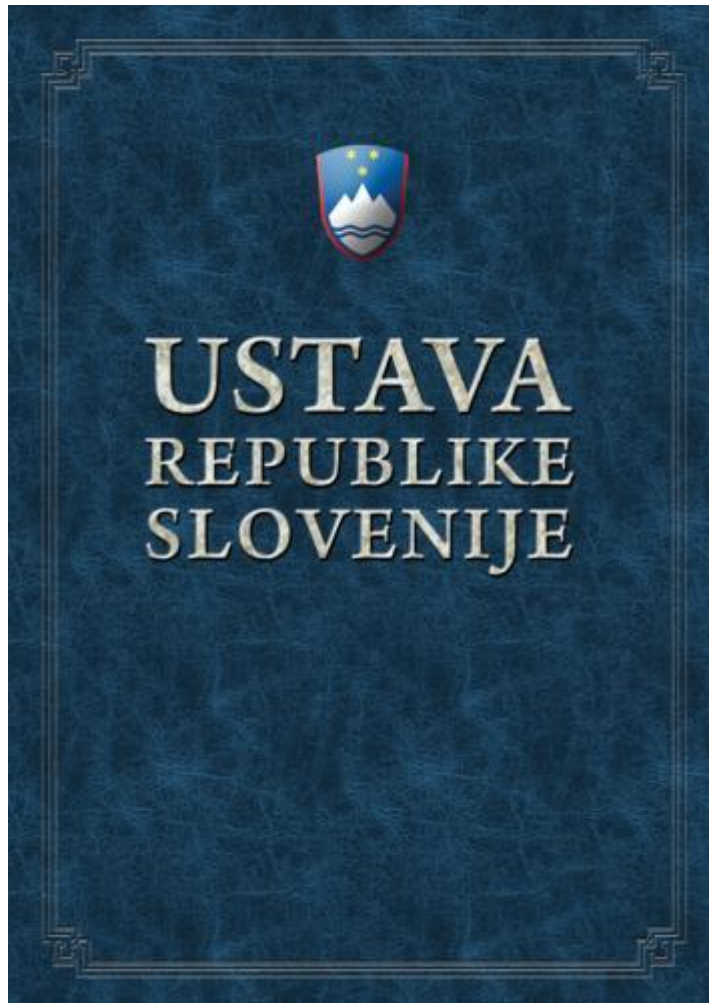

SLIKA 8: Razglasitev samostojnosti

(http://cdn1.siol.net/sn/img/09/175/633814322909465934_dr%C5%BE2.jpg)

Dan samostojnosti in enotnosti praznujemo 26. 12., saj je država na ta dan postala samostojna (http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_samostojnosti_in_enotnosti).

Dan državnosti pa praznujemo 25. 6, ko je država leta 1991 na ta dan formalno postala neodvisna (http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_dr%C5%BEavnosti).

SLIKA 9: Ustava Republike Slovenije

(http://www.radioaktual.si/uploads/ustava_rs_copy3.jpg)

23. 12. 1991 smo sprejeli Ustavo in izvolili predsednika. Prvi je našo državo vodil Milan Kučan. Uradno ime naše države je Republika Slovenija.

7. POHOD NA MEJE

Po prvotnem načrtu naj bi približno 2000 vojakov (v vojašnicah po Sloveniji jih je bilo še kakih 15.000) v tankih in oklepnih vozilih nalogo začelo izvrševati 26. junija 1991 ob 6. uri zjutraj in naj bi jo končalo do 14. ure, vendar je bila nato akcija preložena za en dan, da bi jo lahko bolje pripravili. Do prvih strelav je prišlo na cesti Metlika - Novo mesto pri zaselku Poganec 27. 6. 1991 ob 4. uri zjutraj (*Repe, 2002, str. 286-293*).

8. OBOROŽEN ODPOR SLOVENIJE

Spopadi v Sloveniji so postajali vse resnejši. Ta spopad pa ni bil klasična vojna, spopadali so se ljudje, ki so živeli v isti državi, večinoma nekoč služili v isti vojski, globoko v sebi so večinoma intimno verjeli, da ne gre »čisto zares«, da nihče ne bo šel do konca in da se bo morda na koncu le mogoče dogovoriti.

SLIKA 10: Spomenik v Solkanu

(http://krajci.eu/PICTURES/goriska/nova_gorica_z_okolico/solkan/cestni_most/DSC_7225_solkan_ob_elezje_samostojna_slovenija_big.jpg)

S stopnjevanjem oboroženih spopadov so zadeve postajale manj obvladljive. Vojaški vrh, nad katerim ni bilo prave politične kontrole, tudi potem, ko je predsedstvo SFRJ znova začelo

delovati, je zaradi porazov besnel in želel sprožiti proti Sloveniji totalno vojno. Tudi na slovenski strani se je marsikdo le težko soočil s političnimi dogovori ali sklenjenimi premirji. Vendar je komunikacija v glavnem potekala, obe strani sta preverjali, kaj želi doseči nasprotnik. Že prvi dan vojne je postalo jasno, da s hrvaško-slovenskim zavezništvom ne bo nič, kar je za slovensko stran v tistem trenutku pomenilo razočaranje (*Repe, 2002, str. 293-301*).

9. OD SPOPADOV DO MIROVNIH POGAJANJ

Na terenu so se nadaljevali konflikti in spopadi. Na Črnem Vrhu je prišlo do močne eksplozije skladišča.

Letala so napadala tudi oddajnike RTV na Ljubljanskem gradu, Kumu in Boču, Nanosu, Krvavcu in v Domžalah. Iz vojašnice v Mariboru so s topovi streljali na oddajnik na Pohorju in proti učnemu centru TO v Pekrah. Armada je ponovno poskusila s tankovskimi prodori (Dobova, Ormož, Ljutomer, Šentilj,...). Slovenske enote so poskuse prodorov večinoma zaustavile, čeprav so ti imeli letalsko podporo. Ponoči z 2. na 3. julija pa tudi ves naslednji dan, 3. julija je še prihajalo do manjših spopadov, predvsem na Štajerskem (Radenci, Središče ob Dravi, Gornja Radgona), vojska pa je svojim enotam pomagala z letalskimi napadi (*Repe, 2002, str. 301-310*).

5. RAZISKOVALNI DEL

5.1. INTERVJU

Intervju sva naredili z dedkom, 26. 1. 2013 in s stricem, 30. 10. 2012. Izbrali sva osebi, ki sta imeli različno vlogo v tej vojni, saj je bil dedek le opazovalec, stric pa je bil član rezervne policijske enote Ljutomer. Tako sva lahko izvedeli kakšen je bil pogled na to, z dveh različnih zornih kotov. Priložili pa sva le povzetek intervjuja.

»Že zjutraj so se skozi Ivanjkovce peljali s tanki. Cesta je peljala skozi gozd, kjer so Slovenci podrli nekaj dreves, da tanki ne bi šli naprej. Čez čas so mimo leteli trije bombniki, ki so v gozdu odvrgli nekaj bomb. Bilo nas je zelo strah saj nismo vedeli kaj se dogaja. Dogajanje smo opazovali skozi okna, čeprav nismo prav dobro videli na cesto, kjer se je vse dogajalo, saj so nam pogled zastirala drevesa. Bilo je res grozno. «
(povzetek ustnega vira dedka).

»V tem času sem bil član rezervne policijske enote Ljutomer. Večina mojih prijateljev, sosedov in krajanov občine Ljutomer ter Ormož, kakor tudi bližnjih zaselkov teh dveh občin, pa so bili člani TO.

Glede na samo politično stanje znotraj takratne skupne države Jugoslavije, se je pričakovalo, da se bo Slovenija odcepila od SFRJ in nastopila JNA, ki bo poskušala to preprečiti.

To je bil tudi razlog, da se je teritorialna obramba RS pripravila, da je v tem času političnega spora med člani slovenske vlade in takratnim predsedstvom SFRJ, začela aktivno pripravljati na morebiten spor.

Orožje in strelivo smo člani rezervnih policijskih in TO skrivali po domovih.

Pred samim pričetkom vojnih spopadov na področju občine Ormož in Ljutomer, ki se je prav tako pričelo kot po vsej Sloveniji, 25. 6.1991, sem bil dvakrat poklican po telefonu, da se moram takoj javiti v uniformi in z orožjem na policijski postaji Ljutomer.

Tam sem, kakor tudi ostali vpoklicani, dobil napotke. Navodila so bila predvsem, kje se moram ob naslednjem vpoklicu takoj javiti in kaj moram tam početi.

Glavna naloga članov TO in rezervistov policijskih enot je bila, da moramo preprečiti neovirano gibanje JNA v primeru, če bo ta zapustila vojašnice.

Predvidevanja so se 25.6.1991 uresničila in JNA je z vso svojo opremo in vojaki zapustila vojašnice in se v popolni bojni opremi namenila na bližnje meje z republiko Hrvaško, kakor tudi želela zasesti druge pomembne strateške cilje.

Takrat je nastopila TO in jim na celotni poti nastavljala barikade, ki so začasno onemogočale normalni premik vojakov in orožja takratne JNA.

Takratna JNA je bila znatno bolj oborožena, kot pa TO.

V času spopada je na strani članov TO in članov vojske JNA vladal strah, kakor tudi nerazumevanje, kaj se sploh dogaja. Bilo me je zelo strah, po drugi strani pa sem bil srečen, da je vojna trajala samo deset dni in da se meni in mojim ni v tem času pripetilo nič hudega.»

(povzetek ustnega vira strica).

5. 2. DOGAJANJE PO DNEVIH

Četrtek, 27. junij 1991

»Prvega dne po razglasitvi samostojne Slovenije je JLA začela splošen oboroženi napad na Slovenijo. Iz Hrvaške je proti Novemu mestu in Ljubljani prodirala kolona oklepnih vozil, tanki z Vrhnike so v dveh kolonah odpeljali proti letališču Brnik. Proti mejnim prehodom z Avstrijo so krenili tanki in oklepna vozila iz Maribora, tankovska kolona iz Varaždina pa je v Ormožu skušala izsiliti prehod. Poveljujoči so dobili ukaz, naj ob morebitnem slovenskem odporu delujejo po vseh pravilih bojnega delovanja, kar so tudi storili. Na mejne prehode so bili poslani zvezni miličniki. Videti je bilo, da tankov ne more nič več ustaviti. Oficirji so nastopali odločno in samozavestno, toda Slovenija ni klonila, kot so pričakovali v Beogradu. Sestalo se je Predsedstvo Republike Slovenije in kot vrhovni poveljnik slovenskih obrambnih sil odločilo, da bo Slovenija na napad JLA odgovorila z oboroženim odporom« (http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Petek, 28. junij 1991

»Slovenske oborožene sile so okrepile blokade, poleg tega so bile mobilizirane nove enote, ki so bile usmerjene predvsem v zavarovanje mejnih prehodov. Vse koordinacijske skupine so dobile ukaz: »Na vseh točkah, kjer so oborožene sile v taktični prednosti, izvršite ofenzivne akcije proti okupatorskim enotam in objektom. Nasprotnika pozivajte k predaji, določite čim krajši rok in izvedite akcijo z vsem razpoložljivim orožjem. Pri akcijah poskrbite za evakuacijo in varnost življenj civilnega prebivalstva.«Predsednik Predsedstva Republike

Slovenije **Milan Kučan** in pomočnik zveznega obrambnega ministra admiral **Stane Brovet** sta se po telefonu dogovorila, da naj bi bile ob 21. uri ustavljene vse sovražne aktivnosti. Dogovorjene prekinitve ognja niso spoštovali. Že naslednji dan so pripadniki JLA izzvali veliko incidentov«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Sobota, 29. junij 1991

»V noči s petka na soboto so se predstavniki Slovenije v Zagrebu sestali s tremi zunanjimi ministri Evropske skupnosti in predsednikom ZIS. Sprejeli so dogovor o ustavitvi sovražnosti, ki pa je bil tako nejasen, da do njegove uresničitve ni prišlo.

Dopoldne so se vdali vojaki in zvezni policisti, ki so bili obkoljeni v letalski bazi JLA na letališču Brnik. V skladišču goriva JLA v Mokronogu je podoficir streljal na poveljnika, ki se je hotel vdati, in grozil, da bo razstrelil rezervoar z gorivom. Uspešen je bil napad na bojno oklepno vozilo JLA pri Moretinah in spopad policistov z vojaki JLA pri Škofijah. V Štrihovcu je bila razbita tankovska kolona, ki je prodirala proti Šentilju. Tanki razpadle kolone so pozneje sestavljali tankovsko četo Teritorialne obrambe. Popoldne so se po pogajanjih predali vojaki JLA stražnice Vrtojba, ki so bili okrepljeni z vojaki iz Vipave. Proti večeru pa so se po uspešni akciji miličnikov predali vojaki JLA in zvezni miličniki na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba, skupaj se je vdalo 140 vojakov in 8 zveznih miličnikov, zaseženo je bilo tudi 7 tankov.

Od Predsedstva RS in Vlade RS je JLA s pisnim ultimatom zahtevala kapitulacijo Slovenije. Zadnji rok je bil 30. junija ob 9. uri. Zvečer se je sestala slovenska skupščina, se opredelila za mirno rešitev krize, vendar slovenska neodvisnost ni smela biti ogrožena«
(http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_osamosvojitvena_vojna).

Nedelja, 30. junij 1991

»Kljub tridnevnim bojem, barikadam po cestah in zaprtim mejam je bila šele zadnja junijska nedelja dan, ko smo se prebivalci Slovenije soočili z dejstvom, da smo v vojni. Ob devetih so po vsej Sloveniji zatulile sirene, ki so oznanjale letalski napad. Ljudje so se množično umaknili v zaklonišča. Po dobri uri je bila nevarnost za napad preklicana. Prekinitve spopadov sicer ni preklicala nobena stran, vendar je prihajalo do nenehnih kršitev. Vedno več prostovoljcev se je vključilo v Teritorialno obrambo, vse več je bilo tudi prebegov vojakov in častnikov iz JLA. V varaždinskem, zagrebškem in reškem korpusu so se oblikovale nove sile za napad na Slovenijo«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Ponedeljek, 1. julij 1991

»Iz Beograda so iz vrha JLA prihajala sporočila, v katerih so grozili Sloveniji in njenim prebivalcem ter uporabljali veliko laži. Poudarjali so, da je JLA v največji bojni pripravljenosti, da poteka oskrba enot z življenjskim potrebščinami, da uvajajo nekatere kadrovske ukrepe, s katerimi bodo zagotovili učinkovito delovanje JLA, in podobno. Položaj v Sloveniji je postajal vse bolj napet. Vedno več je bilo vdaj in prestopov pripadnikov JLA v enote Teritorialne obrambe. Organi za notranje zadeve so v sodelovanju s Teritorialno obrambo in Rdečim križem odprli prehodne zbirne centre. Istega dne zvečer je bil Sloveniji napovedan nov ultimatus«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Torek, 2. julij 1991

»V Ljubljano bi moral priti nemški zunanji minister Hans-Dietrich Genscher, vendar je bil ves jugoslovanski zračni prostor zaprt.

Poleg tega so iz Beograda prihajale grožnje o kolonah tankov, ki naj bi se premikale proti slovenski prestolnici, zato je bilo srečanje v avstrijskem Beljaku. Predsednik Kučan je ministru Genscherju razložil, da lahko deklaracijo o neodvisnosti odpravijo le, če tako odloči slovenski narod. V Sloveniji se je položaj poslabšal.

JLA je selektivno bombardirala in raketirala pomembne televizijske ter radijske oddajnike«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Sreda, 3. julij 1991

»Dosežena je bila ustavitev ognja, vendar jugoslovanski generali glede premirja niso mislili resno. Iz Hrvaške sta se namreč dve koloni premaknili v Slovenijo. Iz Beograda je proti Sloveniji krenila oklepno-mehanizirana divizija nacionalne garde, vendar je zaradi okvar večina vozil obstala ob cesti, tako da je pohod proti Sloveniji propadel. Iz Rima so sporočili, da je italijanska vojska ob meji s Slovenijo namestila nekaj deset tankov«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Četrtek, 4. julij 1991

»TO je zasedla vse mejne prehode. Enote JLA se vračajo v vojašnice in na Hrvaško. TO je dovolila umik tankovski koloni z Brnika in oklepni koloni pred Dravogradom. V Mariboru je ob napadu JLA na policijsko vozilo ubit policist Robert Hvalc. Oklepni koloni JLA je dovoljen umik iz Gornje Radgone«

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_osamosvojitvena_vojna).

Petek, 5. julij 1991

»Vojni ujetniki so značilni za vojne, v katerih prihaja do neposrednega stika med vojskujočima se stranema. V vojni za Slovenijo so bila glede vojnih ujetnikov na začetku nekatera nerešena vprašanja, saj jih nihče ni pričakoval toliko. Verjetno je bil še najbolj pripravljen Rdeči križ Slovenije. Boji so se končali, vendar premirje ni bilo trdno. JLA ni hotela dati nobenih uradnih zagotovil. Kljub temu je premirje prineslo nekaj olajšanja, hkrati pa je bil to čas za intenzivnejše pogovore v politiki in diplomaciji. V Pragi se je končala izredna seja Konference o evropski varnosti in sodelovanju. Sprejeli so sklep, da bodo v Jugoslavijo poslali skupino strokovnjakov za pomoč pri pogajanjih o mirni rešitvi krize. Načelnik general štaba JLA Blagoje Adić je v Beogradu zelo odločno spregovoril 150 visokim oficirjem JLA. Načelnik generalštaba JLA je Anteja Markovića oziroma Zvezni izvršni svet obtožil, da se je z Zahodom in ZDA tajno dogovoril za razbijanje Jugoslavije ter da so mobilizirane enote v Srbiji visoko motivirane in pripravljene na vse«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Sobota, 6. julij 1991

»Noč je bila mirna. JLA je bila večinoma v vojašnicah, vendar vkopana in na položajih. V Slovenijo so še vedno prihajali starši iz drugih republik, ki so iskali in obiskovali svoje sinove. V JLA je bilo približno 3000 slovenskih fantov, njihov položaj pa je bil zaskrbljujoč. Dopoldan je bila v Ljubljani razširjena seja Predsedstva RS, na kateri sta bila tudi člana Zveznega predsedstva dr. Vasil Tupurkovski in Bogić Bogičević. To niso bila pogajanja, temveč le pojasnjevanje ultimata Predsedstva SFRJ. Iste dne zvečer je na beograjski televiziji nastopil obrambni minister Jugoslavije, Veljko Kadijević. V čustvenem nagovoru je nanizal veliko hudih obtožb na račun Slovencev in očitkov, vendar je hkrati zelo jasno povedal, da lahko spore rešijo le s političnimi sredstvi. Kljub vsemu je bil bolj umirjen kot dan prej načelnik generalštaba Blagoje Adić«

(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

Nedelja, 7. julij 1991

»Na Brionih se je delegacija Evropske unije sestala s slovensko, hrvaško in zvezno delegacijo. Po petnajsturnih pogajanjih so sprejeli Brionsko deklaracijo, s katero so bile ustavljene sovražnosti na ozemlju Slovenije, slovenska stran je za dobo treh mesecev zamrznila svoje osamosvojitvene aktivnosti, kljub temu pa sta slovenska vojska in policija ohranili popolno suverenost na slovenskem ozemlju«

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_osamosvojitvena_vojna).

»18. junija 1991 je Predsedstvo SFRJ sprejelo sklep, da se mora JLA umakniti z ozemlja Slovenije. Priprave na umik so se začele takoj, saj se je v petdesetih letih nabralo zelo veliko vojaške opreme, tehnike in oborožitve. Rok za odhod je bil tri mesece. JLA je večji del sredstev odpeljala s seboj, del pa je ostal v Sloveniji. JLA je odhajala iz Slovenije po različnih poteh, največ po železnici. Zadnji konvoji JLA so odhajali po morju iz pristanišča v Kopru. Čepprav je bil podpisan sporazum o mirnem umiku JLA iz Slovenije, je bila Teritorialna obramba skupaj z milico pripravljena, da bi preprečila morebitna izzivanja. Zadnja ladja s pripadniki JLA je koprsko pristanišče zapustila 26. oktobra nekaj minut po polnoči. To je bilo slovo brez solza, je bil stavek, ki ga je bilo v tistih dneh najpogosteje slišati«

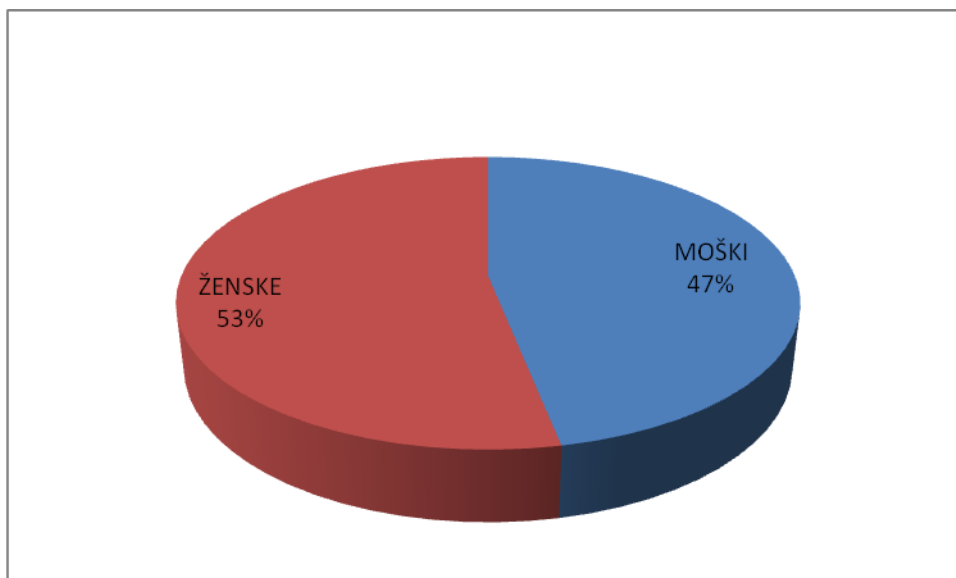
(http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf).

5. 3. REZULTATI ANKETE

Z anketo sva želeli potrditi predvidevanje, da najini vrstniki med 12. in 15. letom starosti razmeroma slabo poznajo razlog za osamosvojitvev Slovenije in potek te vojne.

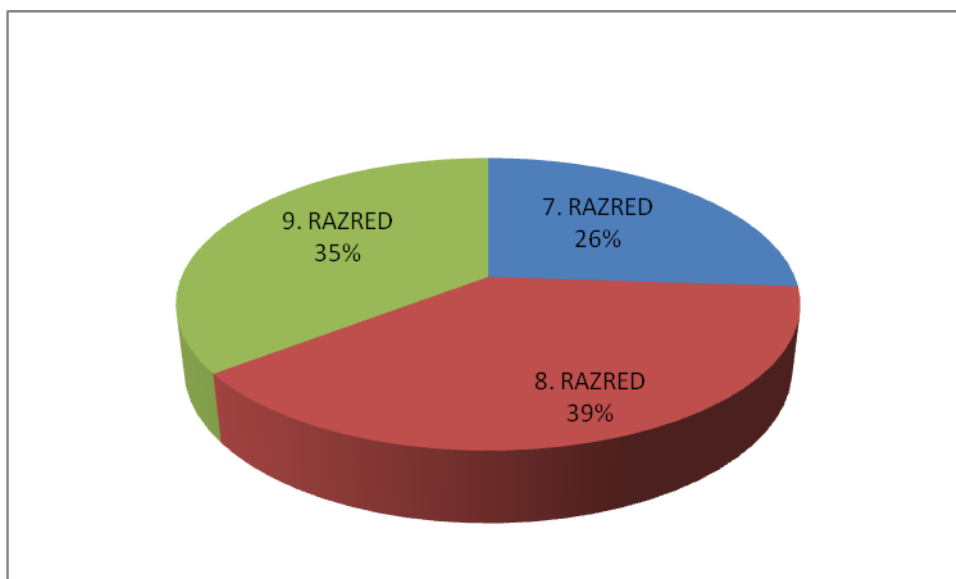
Anketirali sva učence 7., 8. in 9. razredov naše šole. Razdelili sva 96 anket, enako število sva dobili tudi vrnjenih. Na anketo je odgovarjalo 53% deklic in 47 % fantov. Razmišljali sva, da bi anketo razdelile le učencem 8. in 9. razreda, saj sva mislili, da imajo ti več znanja kot nižji razredi. Zaradi premajhnega vzorca sva izvedli anketo tudi med učenci 7. razreda. Ob pregledovanju rezultatov ankete sva bili pozitivno presenečeni, saj so učenci 7. razredov na večino vprašanj odgovorili pravilneje, kot učenci 8. in 9. razreda.

GRAF 1: ŠTEVILO ANKETIRANIH UČENCEV

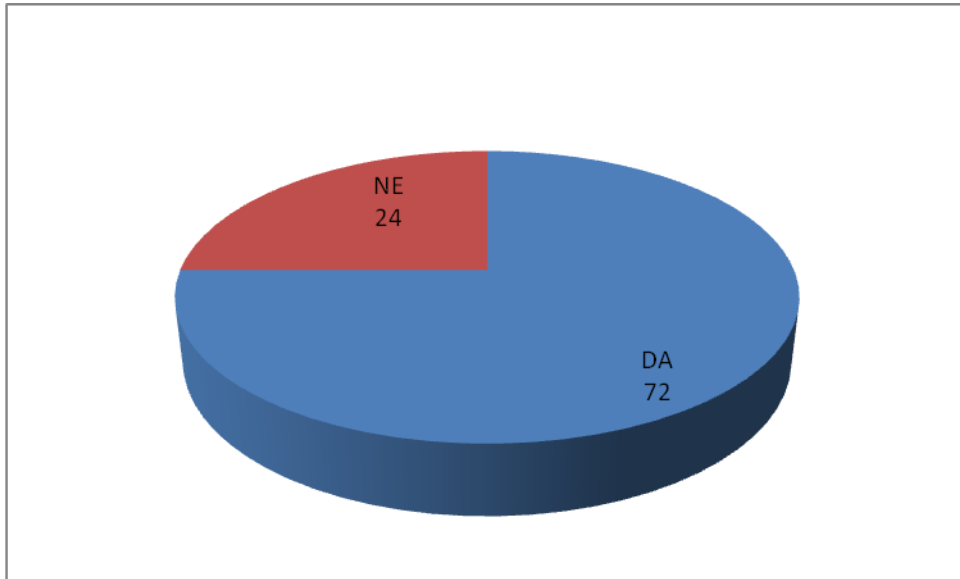
V anketi je sodelovalo 96 učencev, od tega 51 deklet (53%) in 45 fantov (47%).

GRAF 2: ŠTEVILO ANKETIRANIH UČENCEV PO RAZREDIH

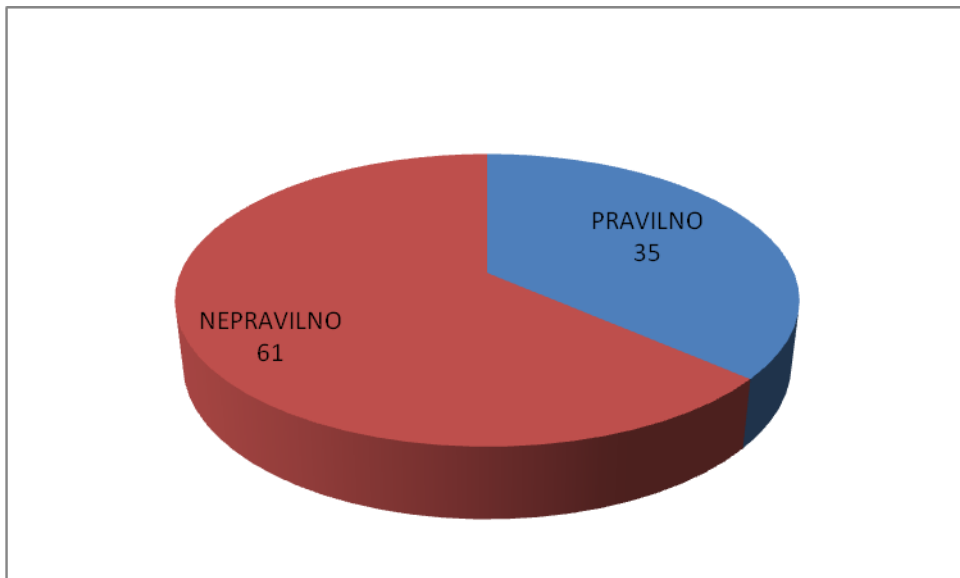
Sodelovalo je 25 učencev 7. razreda, 37 učencev 8. razreda ter 34 učencev 9. razreda.

GRAF 3: KDAJ JE SLOVENIJA POSTALA SAMOSTOJNA?

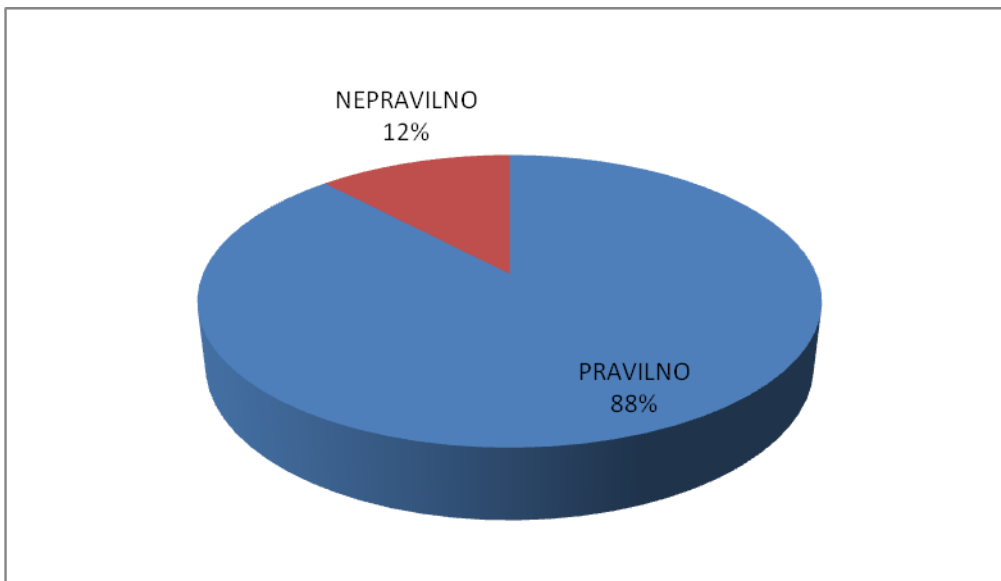
Na vprašanje je večina učencev odgovorila z DA in nato napisala pravilno letnico. Presenečeni sva bili predvsem z rezultati učencev 7. razredov, saj se o tej vojni niso učili ravno veliko, pa so v tem vprašanju blesteli.

GRAF 4: ZAKAJ JE PRIŠLO DO VOJNE?

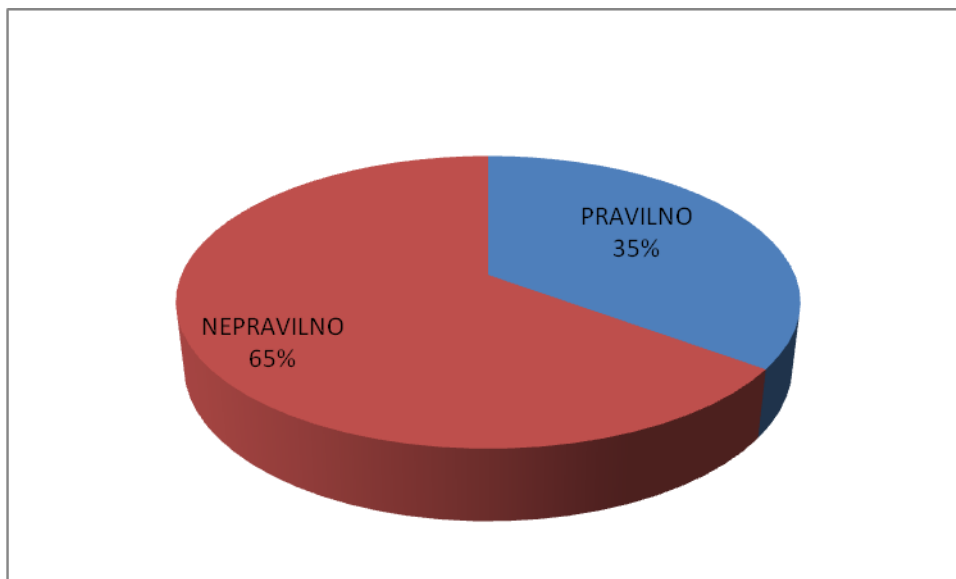
Učenci so na to vprašanje odgovorili slabše, kot sva pričakovali; predvsem 9. razredi, saj so to snov že obdelali. Od vseh nepravilnih odgovorov je kar 21 učencev 9. razreda je odgovorilo narobe. Meniva, da bi o tej vojni morali več govoriti doma, da bi vsak učenec vedel vsaj osnovne stvari, saj je bila zelo pomembna za našo državo.

GRAF 5: ČAS TRAJANJA VOJNE – odgovor učencev 7. razreda

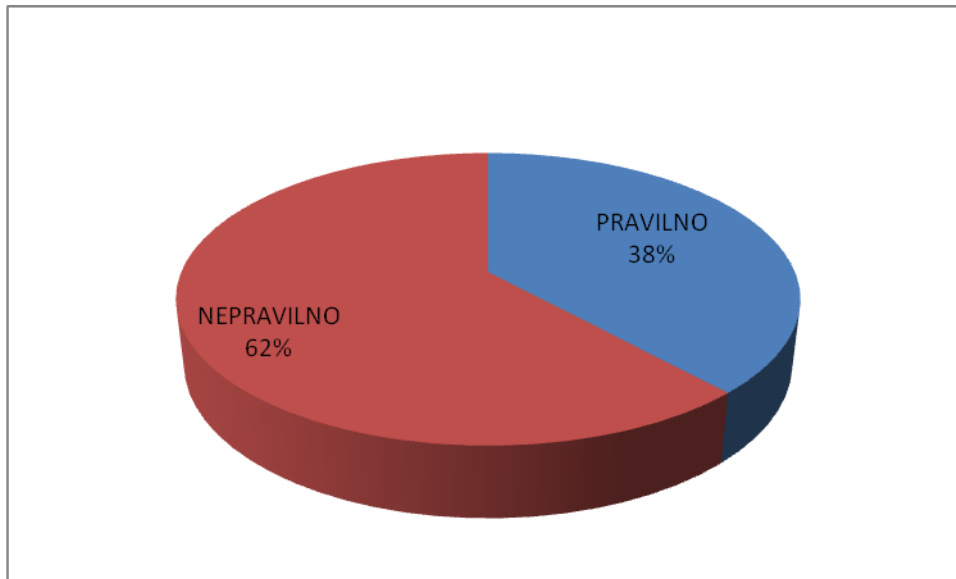
7. razredi so se spet izkazali v svojem znanju; bilo je kar 22 pravih odgovorov in le trije učenci so odgovorili narobe.

GRAF 6: ČAS TRAJANJA VOJNE – odgovor učencev 8. razreda

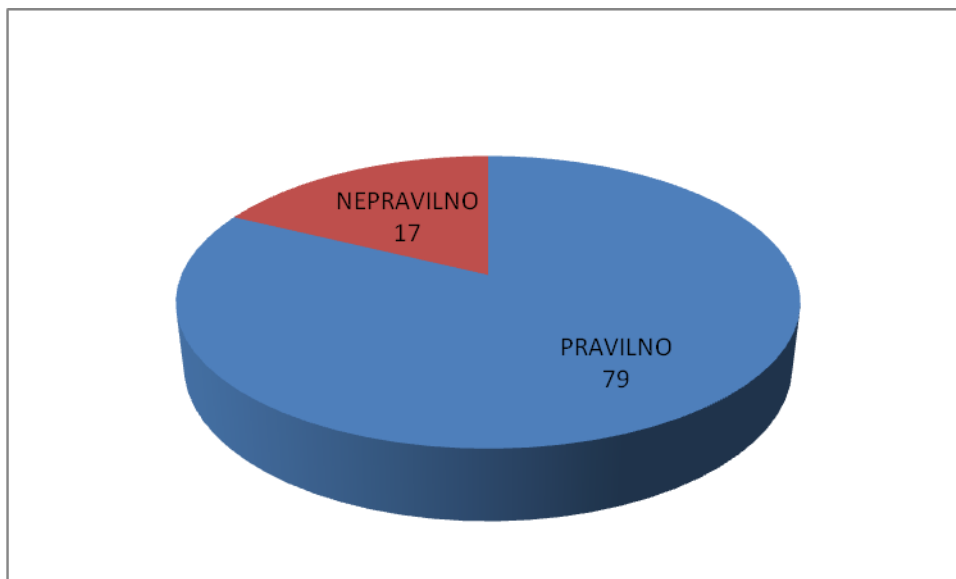
Učenci 8. razreda so odgovorili zelo slabo. Kar 22 jih je odgovorilo narobe in le 15 pravilno. Sprašujeva se, ali o tej vojni res vedo tako malo, oziroma skoraj nič, ali pa so samo »frajerji« in zanaščaj odgovarjajo tako.

GRAF 7: ČAS TRAJANJA VOJNE – odgovor učencev 9. razreda

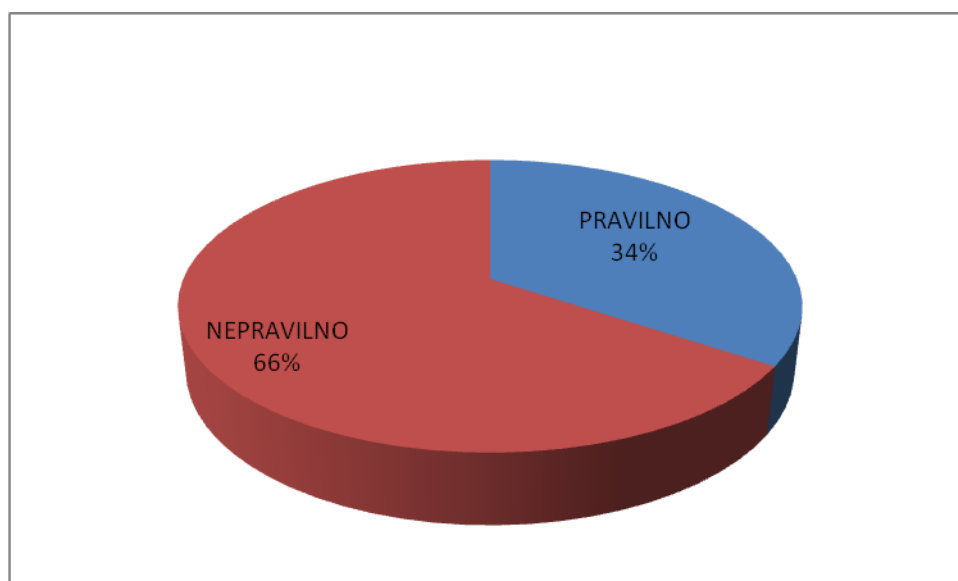
Tudi znanje učencev 9. razreda bi bilo lahko boljše, saj sva ponudili odgovore, ki so se nama zdeli zelo preprosti in pričakovali sva, da bodo njihovi odgovori v večini pravilni.

GRAF 8: KDO SE JE BORIL?

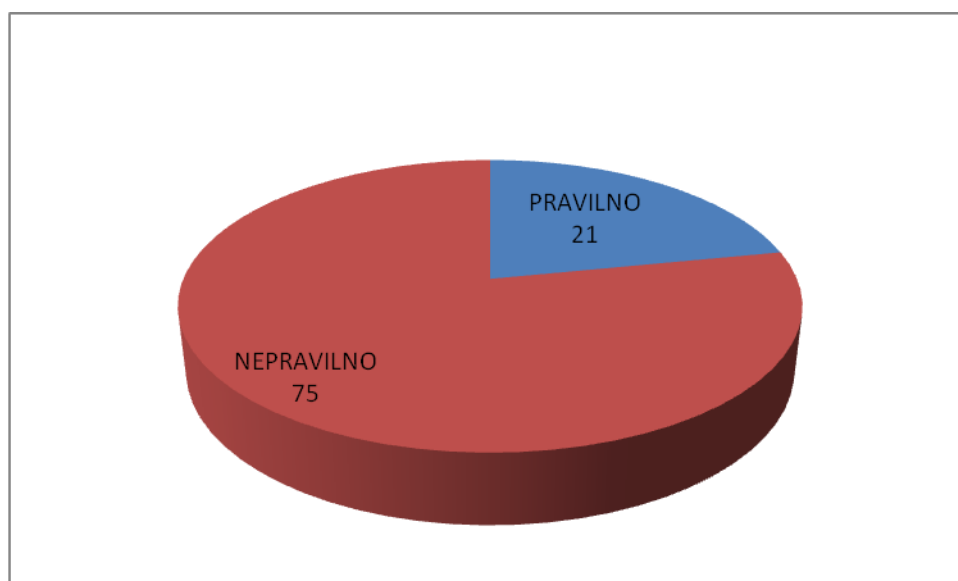
Ko sva pripravljali anketo in pisali to vprašanje, sva menili, da bodo učenci brez pomisleka obkrožili pravilni odgovor, vendar sva bili ob analizi presenečeni, da ni tako. Pri deljenju anket sva opazili tudi, da si marsikateri učenec ni prebral, za katero vojno gre, zato predvidevava, da je to vzrok takšnih rezultatov.

GRAF 9: KDAJ PRAZNUJEMO DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI?

Misliva, da nam datumi praznikov nikoli niso šli najboljše od rok in da je največji problem v tem, da sta to po imenu podobna praznika, zato pride do zamenjave datumov.

GRAF 10: KDAJ PRAZNUJEMO DAN DRŽAVNOSTI?

Tudi tukaj nisva pričakovale boljšega rezultata; misliva, da je vzrok enak, kot pri prejšnjem grafu.

6. ZAKLJUČEK

Ko sva začeli delati raziskovalno nalogo, sva se zavedali, da bova se v to temo morali zelo poglobiti in bova od tega veliko odnesli. Veseli sva, da danes piševa ta zaključek z ogromno novega znanja o pomembnem poglavju slovenske zgodovine.

S pomočjo ankete sva izvedeli, kakšno je znanje najinih vrstnikov.

Iz nje je razvidno, da le malo število učencev pozna razloge za osamosvojitveno vojno in njen potek. Meniva, da bi občasno lahko imeli kakšne »zgodovinske« dneve, kjer bi se pogovarjali o zgodovini Slovenije, obiskali kakšen arhiv, si ogledali znamenite predmete ali mesta. S tem bi učenci morda dobili večje znanje o svoji deželi in na njo gledali kot nekaj posebnega, neprecenljivega. Midve sva to že ugotovili – zdaj so na vrsti še ostali!

7. SEZNAMI

7.1 SEZNAM LITERATURE:

1. Prunk, J., Ivanič, M., 1996, Osamosvojitve Slovenije, založba Grad, Ljubljana
2. Repe, B., 2002, Modrijan, Ljubljana

7.2 SEZNAM VIROV:

1. http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_dr%C5%BEavnosti
2. http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_samostojnosti_in_enotnosti
3. <http://sl.wikipedia.org/wiki/DEMOS>
4. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Jugoslavija>
5. http://www.dijaski.net/get/zgo_ref_osamosvojitve_slovenije_02__predstavitev.ppt?r=1
6. <http://www.dvajset.si/prvih-20/pregled/pregled-skozi-cas/>
7. http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/revija_sv/2006/sv06_07_priloga.pdf
8. <http://www.rtv slo.si/osamosvojitve/prispevek/227/predvajaj>
9. http://www.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=8425

7.3 SEZNAM ZEMLJEVIDOV:

ZEMLJEVID 1: *Zemljevid Jugoslavije ... str. 7*

7.4 SEZNAM SLIK:

SLIKA 1: *Slovenska zastava str. 6*

SLIKA 2: *Zastava Jugoslavije str. 8*

SLIKA 3: *Demosov plakat str. 9*

SLIKA 4: *Majniška deklaracija str. 10*

SLIKA 5: *Glasovnica str. 12*

SLIKA 6: *Razglasitev rez. plebiscita. str. 13*

SLIKA 7: *Razglasitev rez. plebiscita. str. 13*

SLIKA 8: *Razglasitev samostojnosti. str. 14*

SLIKA 9: *Ustava RS str. 15*

SLIKA 10: *Spomenik v Solkanu str. 16*

GRAF 1: ŠTEVILO ANKETIRANIH UČENCEV	24
GRAF 2: ŠTEVILO ANKETIRANIH UČENCEV PO RAZREDIH	24
GRAF 3: ODGOVOR UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Ali veš, kdaj je Slovenija postala samostojna?«	25
GRAF 4: ODGOVOR UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Zakaj je prišlo do vojne?«	26
GRAF 5: ODGOVOR UČENCEV 7. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Koliko časa je trajala vojna?«	26
GRAF 6: ODGOVOR UČENCEV 8. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Koliko časa je trajala vojna?«	27
GRAF 7: ODGOVOR UČENCEV 9. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Koliko časa je trajala vojna?«	27
GRAF 8: ODGOVOR UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Kdo se je boril?«	28
GRAF 9: ODGOVOR UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Kdaj praznujemo dan samostojnosti in enotnosti?«	29
GRAF 10: ODGOVOR UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDA NA VPRAŠANJE »Kdaj praznujemo dan državnosti?«	29

8. PRILOGE

ANKETA

Sva učenci 8. razreda in želiva narediti raziskovalno nalogo z naslovom **SLOVENSKA OSAMOSVOJITVENA VOJNA**. S svojimi odgovori nama boš zelo pomagal/a.

Spol (obkroži):

- a) ženski b) moški

Razred:

- a) 7. b) 8. c) 9.

1. Ali veš, kdaj je Slovenija postala samostojna?

- a) DA
b) NE

Če si odgovoril z DA, napiši letnico.

.....

2. Zakaj je prišlo do vojne?

.....

.....

3. Koliko časa je trajala vojna?

- a) 1 mesec
b) 1 leto
c) nekaj dni

4. Kdo se je boril?

- a) nemška in slovenska vojska
b) teritorialna obramba RS in jugoslovanska ljudska armada (JLA)

5. DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Kdaj ga praznujemo?

.....

6. DAN DRŽAVNOSTI

Kdaj ga praznujemo?

.....

HVALA ZA SODELOVANJE ☺